

barona Karola Würzbach-a, praznoval je te dni svojo 70 letnico. Jubilant rojen Ljubljčan, je dolgo bival na Dunaji, sedaj pa živi na Bavarskem v Berhtesgaden-u.

— Znani gimnazijski profesor Heinrich, kateri je slovel zarad maločastnega priimka danega deželi Kranjski, umrl je minuli teden po dalnem bolehanji za jetiko.

— Postava o gradbi potoka Trebiža, katero je v malo premembo prejšnje leto sklenjene postave, sklenil kranjski deželni zbor v svojem zadnjem zasedanji, prejela je minule dni najvišje potrjenje.

— Tatvina. Pri Bobenčku, znani gostilni na Tržaški cesti poleg Ljubljane, — vlomili so po polnoči dne 13. t. m. tatovi, ter so vkradli 531 gld. gotovine, mnogo srebrnih žlic, vilic in nožev in nekaj obleke. Tatov do sedaj še niso zasledili.

— Vreme postalo je zadnje dni izredno lepo spomladanjsko. Narava oživlja se prav vidno, polje, travniki in drevje. vse zeleni. Dolgo in teško pričakovana spomlad toraj vendar prihaja z vso svojo pomladilno silo.

— Vladika Strossmayer v Rimu. Kar madjarska nestrpljivost počenja zoper vladiko Strossmayerja že dolgo časa, je predobro znano. Ko je pa minuli mesec ta brezmadežni domoljub avstrijski, stoječ seveda na avstrijskem ne na enostranskem madjarskem stališči, minuli mesec obhajal 50letnico svojega mašništva in mu je čestital ves slovanski svet na jugu in severu naše države, takrat ravnali so madjarski krogi njemu nasprot tako, kakor s hudodelnikom ali z okuženim človekom. Madjarski vladni so segali celo tako daleč, da so pretili in nekako izdajstvo očitali onim hrvatskim, slovenskim, českim in poljskim državnim poslancem, ki so vladiku Strossmayerju odposlali po vsem nedolžno čestitko. — To postopanje Madjarov bilo je tako, da njim nikakor ni v čast, zelo častno pa je to ravnanje za vladiko samega. Ko se je potem naznanilo, da se poda vladika in mnogo Hrvatov v Rim, skrbela je Peštanska vlada takoj, da ne bi on papežu predstavil hrvatskih romarjev, temveč razglasilo se je, da se v ta namen v Rim poda kardinal Mihajlovič, ki bi v Rimu kot kardinal imel vsikakor prednost in videti je, da se je pri rimski kuriji vnela ognjevit borba za in proti Strossmayerju.

Izid borbe naznanja nam žalujoč brzjav lista „Neue fr. Presse“ iz Rima z dne 16. t. m., ki pravi, da je Strossmayer v soboto papežu predstavil hrvaške romarje, kar je splošno strmenje zbudilo. Pokazalo se je pravi list: „da je vpliv Strossmayerjev močnejši, kot oni poslaika pri Vaticanu grofa P a a z - a. Navedeni brzjav pravi, da so osebe, ki so se potezale za Strossmayerja spominjale papeža na zasluge vladike Djakovskega za cerkev, za konkordat s Črnogoro in za vse Slovane. In tako je papež mahoma romarje z vladiko naročil k sebi minulo soboto.

## Politične stvari.

### Iz državnega zbora.

Na Dunaji 14. aprila. — V ponedeljek 16. t. m. prične se

#### budgetna razprava.

Na dnevnem redu bila je ta razprava sicer že minuli torek v prvi seji po praznikih, toda v sredo ni bilo seje, danes je tudi ni, v ostalih treh družih sejah pa se je rešilo več manj pomenljivih predmetov, med katerimi je bilo najvažnejša prememba volilnega reda za Tirolsko gledé volilnih krajev tamošnjega plemenitega, velikega posestva. Ta razprava bila je precej obširna in burna, poročevalec za predlog (baron Ciani-ov) bil je vodja tirolskih poslancev stari baron Giovanelli. Nasprotovala sta predlogu oba liberalna tirolska poslanca Angerer in Wildauer, vsak v dvakratnim govoru; predlog pa sta zagovarjala predlagatelj baron Ciani in pa Zallinger. Liberalna dva govornika nista stvarnega imela mnogo ugovarjati, ker vsakdo prevede, da je olajšava za volilce vsih strank, ako smejo voliti v treh različnih mestih; Innsbruck, Bozen in Trient, namesto, kakor dosedaj samo v prvoimenovanem mestu. — toda sprevidila sta govornika, da bi se znala ljubav, katero store konservativci Lahom stem predlogom, povračevati s tem, da se kompromis, po katerem so volili v zadnjih volitvah, ponavljati tudi v prihodnje na škodo tirolskih liberalcev, in od tod prihajalo je toliko strastno nasprotovanja. Sploh pa je Wildauer akoravno vseučilišni profesor, jako dolgočasno-patetični deklamator, še mnogo manj pomenljiv kričač je Angerer, duševno slabotna, zmedena glava. Predlog je konečno bil sprejet z izdatno večino.

Vpisanje za budgetno splošno razpravo vršilo se je v torek, za nadrobno razpravo pa: za protigovornike v sredo. — za zagovornike pa v četrtek. Izmed slovenskih poslancev govorili bodo: v splošni razpravi kot tretji zagovornik Šuklje. v nadrobni razpravi, papri notranjem ministerstvu: dr. Poklukar, Šuklje Hren, pri naučnem ministerstvu: Klun in Šuklje, pri poljedelskem ministerstvu: dr. Poklukar in Pfeifer.

Število govornikov pri budgetu je velikansko, in vsak dan se jih vpisava še nekoliko, seveda pa tudi mnogo vpisanih zopet odpade, ker jih vedno pri vsakem poglavji ne govori več kot 6. Razprava bo potem gotovo dolgo trajala, ker je pri nepretrganem zborovanju treba za budget samo 4 tedne, letospa pride vmes v obravnavo še mnogo važnih, deloma tudi obširnih razprav kakor: prememba vojne postave, Lichtenstein-ov šolski predlog, davkodspirita, odpisavanje zemljiškega davka zavolj vremenskih nezgod in še nekoliko manjših predmetov.

### Prememba vojne postave

določuje: da sme cesar, ako posebne razmere to vелеvajo, v kolikor in dokler je taka potreba, v službovanje k vojni pozvati rezerviste prvega leta in pa najmlajše tri letnike namestilne reserve (Ersatzreserve) pa samo za toliko časa, dokler v dotične letnike spadajo. — Izvzeti pa so oni, ki bi imeli pravico do trajnega odpusta, ako bi bili v službi in pa oni, ki niso zaradi vrste v žrebanjá prišli v namestilno reservo.

Drugi odločuje, da tako k službovanji pozvani rezervisti, ako so v službi ostali, vsaj 2 meseca zadobe oproščenje od vseh navadnih vojnih vaj.

Ta v bistvu jako važen zakon posvetoval bode vojni odsek v ponedeljek in gotovo kmalu pride v javno razpravo. Tudi ogerskemu zboru se je predložila prav taka postava.

### Lichtensteinov predlog

pride v razpravo še v teku tega mesca.

### Postava o davku na špirit,

razpravlja sedaj Poljski klub dan za dnevom in sinočna razprava kaže, da bodo tudi najhujši nasprotniki postave konečno glasovali za njo, samo da si zagotovijo polajšave, katere jim je vlada že ponujala.

Postavo o odpisavanju zemljiškega davka zaradi vremenskih nezgod, rešil je sinoči davkovski odsek po triurnem posvetovanju ter je po vsem pritrdil sklepom gosposke zbornice. Po sklepih gosposke zbornice doseglo se je tudi nekoliko polajšav pri poškodovanju gozdov, tako da se načrt sedaj sme smatrati za nekoliko zboljšan in v obče kmetovalcem precej povoljen.

### Novičar iz domačih in tujih dežel.

**Z Dunaja.** — V soboto naročil je cesar podpredsednika poljskega kluba vit. Javorskiga k sebi, ter se je z njim resno razgovarjal o davku na spirit, kateremu se poljski poslanci tako silno ustavljajo, ter je dostavil željo, da naj prihranijo državi sedaj politični prevrat, kateri bi postal potreben, ako bi zbornica tega davka ne sprejela. Vpliv tega cesarjevega nagovora bil je velik, toda različen. Večina poljskega kluba vклонila se je cesarjevemu svetu, en del teh poslancev pa je razsrden v kotu, ne bode glasoval za ta davek, ter išče, kakor časniki pišejo, prilike svoje nasprotstvo zoper vlado krepko in po moči uspešno napasti. Zelo smešno je postopanje levičarjev pri teh razmerah: skušali so poljski klub privabiti k sebi, da bi jim ti pomagali vreči sedanjo vlado.

Pripravljena bila je vaba levičarjev za protivijoč se klub poljski. Sedaj pa se je položaj spremenil mahoma in levičarji strme, ker jim je pokvarjen ves skrivni načrt za spiritovo borbo. Ko se je v ponedeljek pričela budgetna razprava, kazala se je uže osupnjenost levičarjev, akoravno so bili govorniki njihovi prvi dan razprave pri vsi surovosti vendar le jako piškavi.

Iz krogov poljskega kluba pa se je pokazalo predrugačenje položaja s tem, da sta se oba vpisana poljska poslanca knez Czartoryski in grof Hompesch dala izbrisati.

S tem se je spremenila tudi razdelitev nalog govornikov, ker je bilo treba na mesto pred namenjenega glavnega govornika Czartoryski-ga iskati družega, in kolikor se poroča s poslaniških krogov, odločen je sedaj poslanec Šuklje.

Ocena dosedanjih govornikov je lahka: Prvi protigovornik bil je grbasti grajščak Carneri, ki se še do fraze „caveat imperator“ (naj čuje cesar!) ni upal povzdigniti.

Prvi zagovornik dr. Zucker govoril je obširno večinoma o českih zadevah, zmeraj stvarno in je tu in tam tudi vladi izrekoma Gautschu povedal kaj grenkega.

Tretji govornik Steinwender bil je sicer brezoziren v svojih izrazih, kakor se spodobi za nasprotnika vlade, kazal se je neomahljivega častilca kneza Bismarka, udrihal pa je enako brezozirno po nemških levičarjih nemško-avstrijskega kluba.

Zadnji govornik prvega dneva zagovornik bukovinec Lupul, govoril je splošno in kratko.

Drugi dan splošne budgetne razprave pričel je protigovornik mladočeh Gregor, ki je na podlagi državnih temeljnih zakonov in pa prestolnega govora iz leta 1879, dokazoval z ojstrimi besedami in prav takimi izgledi koliko je nasprotje med obljubami in dejanji, med vladanjem in pa temeljnimi zakoni.

Za Gregorjem govoril je moravski župnik Fr. Weber z šaljivimi napadi na poslanca Fuss-a in pa zoper naučnega ministra Gautscha. Potem govoril je večinoma z gospodarsko-davkovskega stališča, levičar Menger; v obširnem govoru obračal se je deloma zoper Gregorja, prav poglobitno pa zoper predložen načrt postave o davku na spirit.

Za Menger-jem govoril je nemški konservativec dr. Pscheiden o verskem zakladu, o verski šoli.

**Nemška.** — Velikanski vihar napravili so nemški vladni in polvladni listi zavolj nevarnosti, da bi bil knez Bismark odstopil od svojega visokega političnega mesta.

Omenjeni časniki kazali so že prav samo senco sedaj vladajočega cesarja, kakor bi že ne vedel kaj dela sam in kaj se godi z njim. — Cesarica Viktorija, ptujka angleška, ki nima srca za nemško ljudstvo ne bode nas vladala, kričali so ti listi in prav glasilo Bismarkovo „Norddeutsche allg. Zeitung“ hudovala se je grozovito, da je cesarica Viktorija hitela tje na Pomorsko, kjer je povodenj škode prizadela toliko, da se jim predlaga državna podpora 20 milijonov mark, hudovala se je posebno za to, ker so zastopnice gospejskega podpornega društva cesarico nagovorili v francosčini, ter se same imenovali „poljske“ in ne „nemške“. Konservativni nemški listi imenovali so postopanje Bismarkovo, naravnost „uporno“ primerjali so ga z francoskem generalom Boulangerjem, kateri ravno sedaj